ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2022/1965

zo 17. októbra 2022

na podporu Akčného programu Organizácie Spojených národov na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Štáty, ktoré sa zúčastnili na konferencii Organizácie Spojených národov (OSN) venovanej nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, prijali 20. júla 2001 Akčný program OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, boj proti nemu a jeho odstránenie (ďalej len „akčný program OSN“). Valné zhromaždenie OSN prijalo 8. decembra 2005 medzinárodný nástroj, ktorý štátom umožňuje včas a spoľahlivo odhaľovať a sledovať nedovolené ručné a ľahké zbrane (ďalej len „medzinárodný nástroj na sledovanie“). V oboch uvedených medzinárodných dokumentoch sa uvádza, že štáty budú podľa potreby spolupracovať s OSN pri podpore ich účinného vykonávania.

(2) Rada 12. júla 2002 prijala jednotnú akciu 2002/589/SZBP ([1]) o boji proti destabilizačnému akumulovaniu a rozširovaniu ručných a ľahkých zbraní.

(3) Európska rada na svojom zasadnutí 16. decembra 2005 prijala stratégiu EÚ na boj proti nedovolenému hromadeniu ručných a ľahkých zbraní a ich munície a nedovolenému obchodovaniu s nimi. V uvedenej stratégii sa podpora akčného programu OSN označuje za prvú prioritu činnosti na medzinárodnej úrovni a vyzýva sa k prijatiu právne záväzného medzinárodného nástroja na sledovanie a označovanie ručných a ľahkých zbraní a ich munície.

(4) Po prijatí medzinárodného nástroja na sledovanie podporila Únia jeho plné vykonávanie tým, že prijala a vykonávala jednotnú akciu Rady 2008/113/SZBP ([2]). Rada vykonávanie jednotnej akcie zhodnotila pozitívne.

(5) Rada 18. júla 2011 prijala rozhodnutie 2011/428/SZBP ([3]), ktorým podporila druhú konferenciu Organizácie Spojených národov zameranú na preskúmanie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní akčného programu OSN v roku 2012.

(6) V Agende 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá bola spustená 25 – 27. septembra 2015, sa potvrdzuje, že boj proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami je potrebný na dosiahnutie mnohých cieľov udržateľného rozvoja vrátane tých, ktoré sa týkajú mieru, spravodlivosti a silných inštitúcií, znižovania chudoby, hospodárskeho rastu, zdravia, rodovej rovnosti a bezpečných miest. V rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 16.4 sa preto všetky štáty zaviazali výrazne obmedziť nedovolené finančné toky a toky zbraní.

([1]) Jednotná akcia Rady 2002/589/SZBP z 12. júla 2002 o príspevku Európskej únie k boju proti destabilizačnému akumulovaniu a rozširovaniu ručných zbraní a ľahkých zbraní a ktorou sa ruší jednotná akcia 1999/34/SZBP (Ú. v. ES L 191, 19.7.2002, s. 1).

([2]) Jednotná akcia Rady 2008/113/SZBP z 12. februára 2008 na podporu medzinárodného nástroja umožňujúceho štátom včas a spoľahlivo odhaľovať a sledovať nedovolené ručné a ľahké zbrane (RĽZ) v rámci stratégie EÚ na boj proti nedovolenému hromadeniu RĽZ a ich munície a nedovolenému obchodovaniu s nimi (Ú. v. EÚ L 40, 14.2.2008, s. 16).

([3]) Rozhodnutie Rady 2011/428/SZBP z 18. júla 2011 na podporu činnosti Úradu Organizácie Spojených národov pre otázky odzbrojovania na účely vykonávania akčného programu OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie (Ú. v. EÚ L 188, 19.7.2011, s. 37).

(7) Rada 3. apríla 2017 prijala rozhodnutie 2017/633/SZBP ([4]), ktorým podporila tretiu konferenciu Organizácie Spojených národov o preskúmaní pokroku dosiahnutého pri vykonávaní akčného programu OSN v roku 2018. Na tretej konferencii o preskúmaní sa 30. júna 2018 prijal výsledný dokument, v ktorom štáty obnovili svoj záväzok predchádzať odkláňaniu ručných a ľahkých zbraní a bojovať proti nemu. Štáty opätovne potvrdili, že sú ochotné pokračovať v medzinárodnej spolupráci a posilniť regionálnu spoluprácu prostredníctvom lepšej koordinácie, konzultácií, výmeny informácií a operačnej spolupráce, do ktorej sa zapoja príslušné regionálne a subregionálne organizácie, ako aj orgány presadzovania práva, orgány hraničnej kontroly a orgány vydávajúce vývozné a dovozné licencie.

(8) Generálny tajomník OSN vo svojom programe pre odzbrojenie s názvom „Zabezpečenie našej spoločnej budúcnosti“, ktorý bol predložený 24. mája 2018, vyzval na riešenie problému nadmerného hromadenia konvenčných zbraní a nedovoleného obchodovania s nimi a na podporu vnútroštátnych prístupov k riešeniu otázky ručných a ľahkých zbraní a ich munície, ktoré sú jedným z hlavných faktorov prispievajúcich k ozbrojenému násiliu a konfliktom.

(9) Rada 19. novembra 2018 prijala stratégiu EÚ proti nedovoleným strelným zbraniam, ručným a ľahkým zbraniam a ich munícii s názvom „Zabezpečenie zbraní, ochrana obyvateľov“ (ďalej len „stratégia EÚ v oblasti ručných a ľahkých zbraní“), v ktorej sa stanovujú usmernenia pre činnosť Únie v oblasti ručných a ľahkých zbraní. V stratégii EÚ pre ručné a ľahké zbrane sa akčný program OSN označuje za globálny rámec boja proti hrozbe, ktorú predstavujú nedovolené ručné a ľahké zbrane, pričom táto stratégia podporuje jeho úplné a účinné vykonávanie na vnútroštátnej, regionálnej a celosvetovej úrovni.

(10) Rada 17. decembra 2018 prijala rozhodnutie 2018/2011/SZBP ([5]). V stratégii EÚ v oblasti ručných a ľahkých zbraní sa uvádza, že Únia bude systematicky uplatňovať rodové hľadiská pri navrhovaní nových projektov týkajúcich sa boja proti ozbrojenému násiliu a kontroly ručných a ľahkých zbraní vo všeobecnosti, ako aj spoločné využívanie súvisiacich osvedčených postupov.

(11) V záverečnej správe z ôsmeho dvojročného zasadnutia štátov zameraného na vykonávanie akčného programu OSN, ktoré sa konalo v roku 2022, sa poukazuje na:

— skutočnosť, že na dosiahnutie pokroku v úsilí o dosiahnutie udržateľného mieru, bezpečnosti, sociálno-ekonomického rozvoja, uplatňovania ľudských práv a ochrany životov je nevyhnutné úplné a účinné vykonávanie akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie, ako sa uvádza aj v príslušných ustanoveniach o ručných a ľahkých zbraniach v programe generálneho tajomníka OSN pre odzbrojenie,

— potrebu plnej, rovnocennej, zmysluplnej a účinnej účasti žien na všetkých rozhodovacích a vykonávacích procesoch týkajúcich sa akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie, pričom sa nabáda na to, aby sa v rámci úsilia o ich vykonávanie uplatňovalo rodové hľadisko s cieľom riešiť rozdielny vplyv nedovoleného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami na ženy, mužov, dievčatá a chlapcov,

— úlohu, ktorú pri podpore úsilia štátov o úplné a účinné vykonávanie akčného programu zohráva občianska spoločnosť, pričom sa uznáva pozitívny prínos, ktorý môže v tejto súvislosti priniesť mládež,

— potrebu posilnenej, účinnej a udržateľnej medzinárodnej spolupráce a pomoci,

— skutočnosť, že na úplné a účinné vykonávanie akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie má vplyv nedávny vývoj v oblasti výroby, technológie a vývoja ručných a ľahkých zbraní, najmä polymérových a modulárnych zbraní, a strelných zbraní vyrobených 3D tlačou, ktorý by mali riešiť všetky štáty, pričom by sa mali zohľadniť príležitosti, výzvy, úloha priemyslu, ako aj potreba finančnej a technickej podpory, technologické rozdiely medzi štátmi a potreba podpory medzinárodnej spolupráce,

— význam účinného sledovania ručných a ľahkých zbraní v záujme boja proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami v období počas konfliktu a po ňom,

([4]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/633 z 3. apríla 2017 na podporu Akčného programu OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie (Ú. v. EÚ L 90, 4.4.2017, s. 12).

([5]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2018/2011 zo 17. decembra 2018 na podporu politík, programov a činností zameraných na boj proti obchodovaniu s ručnými zbraňami a ich zneužívaniu, v ktorých sa uplatňuje rodové hľadisko, v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť (Ú. v. EÚ L 322, 18.12.2018, s. 38).

— význam vypracovania alebo zavedenia prísnych vnútroštátnych regulačných rámcov na označovanie, zaznamenávanie a sledovanie ručných a ľahkých zbraní v súlade s medzinárodným nástrojom na sledovanie s cieľom predchádzať odkláňaniu a nedovolenému medzinárodnému transferu ručných a ľahkých zbraní a bojovať proti nim,

— potrebu plniť záväzky týkajúce sa označovania, evidencie a sledovania uvedené v medzinárodnom nástroji na sledovanie, a to bez ohľadu na materiály alebo metódy používané pri výrobe ručných a ľahkých zbraní,

— zriadenie otvorenej pracovnej skupiny zriadenej podľa rezolúcie Valného zhromaždenia č. 76/233, ktorej úlohou je vypracovať súbor politických záväzkov ako nový globálny rámec, ktorým sa budú riešiť existujúce nedostatky v riadení munície počas jej celej životnosti,

— príslušné úlohy aktérov zapojených do rôznych fáz celého životného cyklu ručných a ľahkých zbraní, a to vrátane významu prípadnej spolupráce s priemyslom a súkromným sektorom s cieľom účinne predchádzať nedovolenej výrobe ručných a ľahkých zbraní a obchodovaniu s nimi,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. V záujme vykonávania stratégie EÚ v oblasti ručných a ľahkých zbraní je účelom tohto rozhodnutia podporiť úplné a účinné vykonávanie akčného programu OSN a medzinárodného nástroja na sledovanie, posilniť medzinárodnú, regionálnu a národnú bezpečnosť, prispieť k zaisteniu bezpečnosti ľudí a presadzovať udržateľný rozvoj prostredníctvom kontroly ručných a ľahkých zbraní.

2. V súlade s odsekom 1 má toto rozhodnutie tieto ciele:

a) podporovať rozvoj globálnej politiky orientovaný na budúcnosť v kontexte štvrtej konferencie Organizácie Spojených národov o preskúmaní pokroku dosiahnutého vo vykonávaní akčného programu OSN v roku 2024;

b) posilniť účinné vykonávanie akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie na vnútroštátnej a regionálnej úrovni;

c) podporovať rodovo responzívne politiky a programy kontroly ručných a ľahkých zbraní.

3. Podrobný opis projektu sa uvádza v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia zodpovedá vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „VP“).

2. Technické vykonávanie projektu uvedeného v článku 1 zabezpečuje Úrad OSN pre otázky odzbrojenia (UNODA).

3. Úrad UNODA vykonáva svoje úlohy pod vedením VP. Na tento účel uzavrie VP s úradom UNODA potrebné dohody.

Článok 3

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie projektu, ktorý financuje Únia, je 4 524 465,05 EUR.

2. Výdavky financované z referenčnej sumy stanovenej v odseku 1 sa spravujú v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

3. Na správne riadenie výdavkov uvedených v odseku 1 dohliada Komisia. Komisia na tento účel uzatvorí s úradom UNODA potrebnú dohodu o financovaní. V dohode o financovaní sa stanoví, že úrad UNOD musí zabezpečiť viditeľnosť príspevku Únie, ktorá zodpovedá jeho výške.

4. Komisia sa usiluje uzavrieť dohodu o financovaní uvedenú v odseku 3 čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia. O všetkých ťažkostiach v tomto procese, ako aj o dátume uzavretia dohody o financovaní informuje Radu.

Článok 4

1. VP podáva Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných opisných správ, ktoré pripravuje úrad UNODA. Uvedené správy tvoria základ hodnotenia, ktoré uskutočňuje Rada.

2. Komisia podáva správy o finančných aspektoch projektu uvedeného v článku 1.

Článok 5

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

2. Toto rozhodnutie stráca účinnosť 36 mesiacov po dátume uzavretia dohody o financovaní uvedenej v článku 3 ods. 3. Toto rozhodnutie však stráca účinnosť šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti, ak sa v tejto lehote žiadna dohoda o financovaní neuzavrie.

V Luxemburgu 17. októbra 2022

Za Radu
predseda
J. BORRELL FONTELLES

PRÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT NA PODPORU AKČNÉHO PROGRAMU ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV NA PREDCHÁDZANIE NEDOVOLENÉMU OBCHODOVANIU S RUČNÝMI A ĽAHKÝMI ZBRAŇAMI VO VŠETKÝCH JEHO ASPEKTOCH, BOJ PROTI NEMU A JEHO ODSTRÁNENIE

1. **Kontext**

Prijatie Akčného programu Organizácie Spojených národov na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, boj proti nemu a jeho odstránenie v roku 2001 znamenalo obrat v medzinárodnom úsilí o boj proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami (RĽZ). Vo vykonávaní ustanovení akčného programu a jeho nástroja na sledovanie, medzinárodného nástroja z roku 2005 umožňujúceho štátom včas a spoľahlivo odhaľovať a sledovať nedovolené ručné a ľahké zbrane sa odvtedy sa dosiahol významný pokrok. Stále však existujú výzvy a prekážky, ktoré bránia úplnému a účinnému vykonávaniu oboch nástrojov.

Účinná kontrola ručných zbraní neprispieva len k posilneniu národnej a ľudskej bezpečnosti. Podporuje sa ňou aj udržateľný rozvoj, ako uznávajú štáty v Agende 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá slúži ako zastrešujúci rámec pre komplexnú globálnu tvorbu politík a plánovanie. Nezákonné toky zbraní zohrávajú ústrednú úlohu pri vzniku, zhoršovaní a udržiavaní ozbrojených konfliktov, všadeprítomného násilia, trestných činov a terorizmu. Tieto toky, najmä v prostredí konfliktov, negatívne ovplyvňujú prácu personálu humanitárnych a mierových operácií a komplikujú uzatváranie mierových dohôd.

Akčný program a medzinárodný nástroj na sledovanie naďalej poskytujú univerzálny rámec na riešenie problému ručných zbraní, na ktorom sa dohodli všetky členské štáty OSN, a zaväzujú všetky štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne predpisy a politiky v oblasti ručných zbraní, kontroly dovozu/vývozu, riadenia zásob, označovania a sledovania a aby sa zapojili do spolupráce a pomoci. V posledných desaťročiach sa však objavili nové výzvy súvisiace s kontrolou RĽZ vrátane vývoja v oblasti výroby, technológie a dizajnu RĽZ, ktoré by mohli oslabiť účinnosť niektorých ustanovení akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie.

Ôsme bienálne zasadnutie štátov (BMS8), ktoré sa konalo v júni 2022, a štvrtá konferencia o preskúmaní (RevCon4), ktorá je naplánovaná na rok 2024, poskytujú štátom príležitosť zhodnotiť zostávajúce nedostatky, riešiť nové výzvy a zaviesť nápravné a opravné politické a operačné opatrenia, čo štátom umožní posilniť globálny politický program a účinnosť akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie.

Od záväzkov k činom

Napriek chvályhodnému pokroku na globálnej politickej úrovni sú stále potrebné rozhodné vnútroštátne a regionálne opatrenia na vykonávanie globálnych záväzkov a regionálnych nástrojov, na ktorých sa štáty dohodli. Vzhľadom na to, že na celom svete je v obehu približne jedna miliarda strelných zbraní ([1]), kontrola RĽZ zostáva neodkladnou a naliehavou úlohou.

Počet žiadostí o medzinárodnú pomoc ([2]) zostáva vysoký. Na splnenie týchto požiadaviek a posilnenie kontroly a regulácie RĽZ sú potrebné posilnené, udržateľné a predvídateľné mechanizmy pomoci. Na to, aby mnohé štáty v plnej miere splnili politické záväzky týkajúce sa kontroly ručných zbraní vrátane záväzkov v rámci Agendy 2030 pre rozvoj, je potrebná medzinárodná pomoc.

Mnohým štátom naďalej chýbajú vnútroštátne koordinačné mechanizmy a v mnohých krajinách, v ktorých existujú, sú slabé. Tieto mechanizmy sú nevyhnutné na harmonizáciu vnútroštátnych politík a programov, rozvoj, vykonávanie a hodnotenie a monitorovanie komplexných vnútroštátnych politík, stratégií a programov na riešenie problémov s ručnými zbraňami. Počet národných akčných plánov v oblasti RĽZ zostáva nízky a v prípade, že existujú, chýba prideľovanie finančných prostriedkov alebo integrácia do širších národných rozvojových a bezpečnostných rámcov. Zber

([1]) https://www.smallarmssurvey.org/database/global-firearms-holdings.
([2]) https://smallarms.un-arm.org/international-assistance.

údajov je v mnohých štátoch naďalej veľkou výzvou, ktorá oslabuje sledovanie a kvantitatívne monitorovanie úsilia o vykonávanie. Ak sú údaje k dispozícii, problematická zostáva harmonizácia a rozčlenenie vnútroštátnych údajov. Hoci sa dosiahol relatívny pokrok v označovaní, stále sa eviduje vysoký počet žiadostí o pomoc v oblasti riadenia zásob, vedenia záznamov, kontroly transferu a sledovania ([3]). Keďže sledovanie je súčasťou rámca cieľov udržateľného rozvoja, nízka miera úspešnosti v tomto rámci ohrozuje najmä plnenie Agendy 2030 ([4]).

Od šiesteho bienálneho zasadnutia štátov v roku 2016 sa na celom svete dosiahol významný pokrok v posilňovaní prepojení medzi kontrolou ručných zbraní a rodovou rovnosťou. Osobitný a výrazne spoločenský charakter problematiky ručných zbraní si vyžaduje komplexné uplatňovanie rodového hľadiska vo všetkých aspektoch kontroly ručných zbraní. Značný pokrok vo vykonávaní ustanovení týkajúcich sa rodovej rovnosti je viditeľný v národných správach, ktoré členské štáty predkladajú úradu UNODA a ktoré poukazujú na skok zo 40 % na 63 % v rokoch 2018 až 2022 v štátoch, ktoré v súčasnosti zohľadňujú rodové hľadisko pri kontrole ručných zbraní ([5]).

V tomto úsilí zohráva významnú úlohu rozhodnutie Rady EÚ (SZBP) 2018/2011 zo 17. decembra 2018 na podporu politík, programov a činností zameraných na boj proti obchodovaniu s ručnými zbraňami a ich zneužívaniu v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť, v rámci ktorého sa činnosti vykonávali v Afrike, Ázii, Tichomorí, Latinskej Amerike a Karibiku. Napriek tomu sa hĺbka a geografické vykonávanie takéhoto úsilia značne líši a len 24 % štátov údajne zbiera údaje týkajúce sa ručných zbraní rozčlenené podľa pohlavia a veku ([6]). Je pravdepodobné, že bez presných, podrobných a na dôkazoch založených informácií o rôznych rizikách, ktoré ručné zbrane predstavujú pre ženy, mužov, dievčatá a chlapcov, a ich osobitných bezpečnostných potrebách, zostanú kroky v oblasti kontroly ručných zbraní rodovo slepé, čo brzdí účinný politický a programový vývoj a bráni dosiahnutiu cieľa udržateľného rozvoja č. 5. Ďalší pokrok v tejto súvislosti bude prínosom aj pre vykonávanie programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť s novým rámcom monitorovania žien, mieru a bezpečnosti vrátane ukazovateľa „Počet krajín zohľadňujúcich rodové aspekty pri vykonávaní akčného programu v oblasti ručných a ľahkých zbraní“, ku ktorému tento projekt prispeje.

Problém ručných zbraní, ktorý sa v rôznych častiach sveta prejavuje veľmi odlišnými spôsobmi, a výzvy na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o obeh nedovolených RĽZ, odrážajú jedinečné kombinácie okolností a súvislostí. V dôsledku toho môže byť pokrok vo vykonávaní len v obmedzenej miere zosúladeným a globálne koordinovaným úsilím, ale musí byť skôr založený na národnej a regionálnej zodpovednosti a prioritách. Štáty sa preto na siedmom bienálnom zasadnutí štátov o akčnom programe (BMS7) dohodli, že „zvážia stanovenie dobrovoľných národných a regionálnych cieľov v súlade s ustanoveniami akčného programu, pričom zohľadnia rôzne vnútroštátne a regionálne súvislosti s cieľom posilniť zodpovednosť na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a merateľnosť pokroku pri vykonávaní.“ ([7]) Takéto ciele by sa mali týkať opatrení stanovených v národných akčných plánoch alebo stratégiách pre RĽZ vrátane regionálnych plánov a mali by byť merateľné a zosúladené s akčným programom a medzinárodným nástrojom na sledovanie, ako aj s cieľmi a zámermi dohodnutými v Agende 2030. Okrem toho sa vnútroštátne úsilie v oblasti kontroly RĽZ musí zosúladiť s inými vnútroštátnymi rámcami týkajúcimi sa bezpečnosti, rodovej rovnosti a rozvoja vždy, keď takéto rámce existujú.

Štáty sa budú môcť obracať na sekretariát OSN so žiadosťami o usmernenie a pomoc pri vykonávaní tohto nového prístupu zameraného na ciele, ktorý v konečnom dôsledku poskytuje jedinečnú príležitosť na lepšie prispôsobené žiadosti o medzinárodnú pomoc a prideľovanie zdrojov ([8]). Nedávne trendy pri vytváraní regionálnych plánov/akčných plánov a programov sú vynikajúcim príkladom toho, ako môže stanovenie cieľov uľahčiť pokrok vo vykonávaní a zároveň zabezpečiť poskytovanie koordinovanej pomoci na podporu tohto úsilia.

([3]) Prezentácia úradu UNODA na zasadnutí BMS7 s názvom Akčný program v oblasti RĽZ. Medzinárodný nástroj na sledovanie. Trendy, výzvy a príležitosti. Údaje z národných správ za rok 2020, https://documents.unoda.org/wp-content/uploads/2021/07/BMS7-UNODA-Trends-challenges-opportunities.pdf.

([4]) Ukazovateľ cieľov udržateľného rozvoja 16.4.2 znie takto: „Podiel zaistených, nájdených alebo odovzdaných zbraní, ktorých nezákonný pôvod alebo kontext vysledoval alebo stanovil príslušný orgán v súlade s medzinárodnými nástrojmi“.

([5]) Prezentácia úradu UNODA na zasadnutí BMS7 s názvom Akčný program v oblasti RĽZ.Medzinárodný nástroj na sledovanie.Trendy, výzvy a príležitosti.Údaje z národných správ za rok 2020“.

([6]) https://smallarms.un-arm.org/statistics.

([7]) https://undocs.org/A/CONF.192/BMS/2021/1, odsek 50. Pozri aj odseky 51, 52, 57 a 58.

([8]) https://www.undocs.org/A/74/187.

Stavať na predchádzajúcich projektoch a úspechoch a pripraviť cestu vpred

Európska únia a jej členské štáty poskytli v posledných rokoch cenný finančný príspevok na podporu akčného programu Úradu Organizácie Spojených národov pre otázky odzbrojenia (UNODA) a jeho regionálnym centrám, čím podporili prípravy konferencií o preskúmaní v rámci akčného programu ([9]); financovali operačné aspekty, ako je posilnené riadenie zásob v Afrike ([10]); a najnovšie podporili politiky, programy a činnosti zamerané na boj proti obchodovaniu s ručnými zbraňami a ich zneužívaniu, v ktorých sa uplatňuje rodové hľadisko, v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť ([11]).

Medzi konkrétne výsledky týchto projektov patrí dohoda o výhľadovom výslednom dokumente na tretej konferencii o preskúmaní ([12]), ktorú umožnili odborné diskusie, regionálne konzultácie a program sponzorstva, ktorý zabezpečil širšiu a spravodlivejšiu účasť štátov a zástupcov občianskej spoločnosti na konferencii. V Afrike sa posilnili operačné a technické kapacity, ktoré konkrétne posilnili fyzickú bezpečnosť a riadenie zásob (PSSM) v Burkine Faso, Čade, Mali, Mauritánii, Nigeri a Nigérii. V rámci prebiehajúceho projektu v oblasti rodovej rovnosti a kontroly ručných zbraní sa v krajinách na celom svete vybudovali vnútroštátne kapacity na podporu rodovo responzívnej kontroly ručných zbraní, vyškolili zástupcovia regionálnych a subregionálnych organizácií v tejto oblasti a výrazne sa posilnili synergie medzi úsilím o kontrolu ručných zbraní a vykonávaním programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť.

Tento návrh projektu vychádza z uvedených predchádzajúcich projektov a ich úspechov, pričom sa ním zavádza nový, trojlíniový prístup na dosiahnutie pokroku v účinnom vykonávaní akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie.

Nový projekt umožní úradu UNODA a jeho regionálnym centrám zabezpečiť zosúladenie tvorby globálnej politiky a vykonávania na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a pokračovať v medziregionálnom vzdelávaní.

2. Ciele, činnosti a výsledky projektu

Prvoradým cieľom projektu je posilniť medzinárodnú, regionálnu a národnú bezpečnosť, prispieť k zaisteniu bezpečnosti ľudí a podporiť udržateľný rozvoj prostredníctvom kontroly RĽZ.

Dosiahne sa to prierezovým prístupom, ktorý bude podporovať prácu na 1) vývoji globálnej politiky orientovanom na budúcnosť v kontexte štvrtej konferencie o preskúmaní; 2) účinnom vnútroštátnom a regionálnom vykonávaní akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie; s osobitným dôrazom na 3) rodovo responzívne politiky a programy kontroly ručných zbraní.

Tieto tri piliere spoločne posilnia akčný program a medzinárodný nástroj na sledovanie ako univerzálne globálne rámce kontroly ručných zbraní a zabezpečia ich trvalú relevantnosť a účinnosť.

Výsledky v rámci všetkých troch pilierov:

— prehĺbená spolupráca s regionálnymi a subregionálnymi organizáciami, ktorá umožňuje efektívnejší prístup k politickému a vykonávaciemu úsiliu na subregionálnej, regionálnej a globálnej úrovni,

— posilnenie zapojenia občianskej spoločnosti, najmä organizácií žien a mládežníckych aktérov, na všetkých úrovniach.

3. Opis stratégií pilierov projektov

3.1. Presadzovanie globálnych politík a záväzkov v kontexte štvrtej konferencie OSN o preskúmaní (RevCon4) akčného programu v oblasti ručných zbraní v roku 2024.

3.1.1. Výsledky

— Zabezpečenie a zvýšenie relevantnosti a účinnosti akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie.

— Konferencia RevCon4 o akčnom programe má dostatočnú podporu a zahŕňa širokú škálu zainteresovaných strán.

— Posilnenie podávania správ na vnútroštátnej úrovni zo strany štátov v rámci akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie, a to aj ako rámec pre zber údajov pre cieľ udržateľného rozvoja 16.4 ([13]) a ukazovateľ 16.4.2 ([14]).

([9]) Rozhodnutie Rady EÚ 2011/428/SZBP z 18. júla 2011 a rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/633 z 3. apríla 2017.
([10]) Rozhodnutie Rady EÚ 2014/912/SZBP z 15. decembra 2014.
([11]) Rozhodnutie Rady EÚ (SZBP) 2018/2011 zo 17. decembra 2018.
([12]) https://meetings.unoda.org/section/poa-revcon3-2018_documents.
([13]) Cieľ udržateľného rozvoja 16.4: „Do roku 2030 výrazne znížiť nezákonné finančné toky a toky zbraní, posilniť vymáhanie a navracanie odcudzeného majetku a bojovať proti všetkým formám organizovanej trestnej činnosti“.
([14]) Ukazovateľ cieľov udržateľného rozvoja 16.4.2: „Podiel zaistených, nájdených alebo odovzdaných zbraní, ktorých nezákonný pôvod alebo kontext vysledoval alebo stanovil príslušný orgán v súlade s medzinárodnými nástrojmi“.

3.1.2. **Činnosti**

Virtuálne diskusie expertov za okrúhlym stolom s cieľom vypracovať odporúčania zamerané na opatrenia týkajúce sa kontroly RĽZ na podporu konferencie RevCon4.

Prostredníctvom série virtuálnych odborných diskusií za okrúhlym stolom sa prerokúvajú a skúmajú rôzne témy s cieľom zabezpečiť relevantnosť a účinnosť akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie. Témy okrúhlych stolov sa určia na základe výsledkov zasadnutia BMS8 (t. j. budú vybrané z prioritných oblastí záverečného dokumentu zo zasadnutia BMS8 pre ďalšie opatrenia a zváženie na konferencii RevCon4). Menovaný predseda konferencie RevCon4 bude pozvaný na všetky diskusie expertov za okrúhlym stolom. Táto činnosť sa bude vykonávať v spolupráci s inštitútom UNIDIR. Všetky stretnutia expertov za okrúhlym stolom sa uskutočnia virtuálne. Kľúčové závery a odporúčania z každého okrúhleho stola sa budú prezentovať a bude sa o nich diskutovať na všetkých regionálnych stretnutiach.

Podstatné a inkluzívne prípravy na konferenciu RevCon4

Regionálne stretnutia poskytnú zúčastneným štátom a príslušným regionálnym organizáciám fórum na identifikáciu výziev súvisiacich s RĽZ v jednotlivých regiónoch a na diskusiu o regionálnych prioritách na konferenciu RevCon4. Menovaný predseda konferencie RevCon4 bude pozvaný na všetky regionálne stretnutia.

Iné regióny a regionálne organizácie, ako sú Európska únia, Liga arabských štátov, Tichomorie a OBSE, zvyčajne zorganizujú pre konferenciu RevCon4 prípravné stretnutia. Nie je potrebné, aby projekt zahŕňal tieto regióny. Úrad UNODA sa môže na požiadanie zúčastniť na ktoromkoľvek z týchto regionálnych stretnutí, aby predstavil závery z diskusií expertov za okrúhlym stolom. Túto činnosť bude vykonávať úrad UNODA a jeho regionálne centrá koncom roka 2023/začiatkom roka 2024 s výraznou podporou inštitútu UNIDIR. Všetky činnosti sa uskutočnia prezenčne.

Navrhuje sa týchto päť regionálnych stretnutí:

Krajiny zo subregiónov	Regionálne organizácie	Regionálne centrum	Miesto konania
západná Afrika a stredná Afrika	AÚ, ECCAS, ECOWAS, RECSA, UEMOA, G5 Sahel	UNREC	Lomé, Togo
východná Afrika a južná Afrika	AÚ, EAC, SADC, IGAD, RECSA, SARCOM	UNREC	Lomé, Togo
Karibská oblasť	CARICOM	UNLIREC	Virtuálne
Latinská Amerika	MERCOSUR, OAS, SICA	UNLIREC	Virtuálne
ASEAN a štáty južnej Ázie	ASEAN, SAARC	UNRCPD	Bangkok, Thajsko

Program sponzorstva pre účastníkov z rozvojových alebo ťažko postihnutých krajín, ktorí sa zúčastnia konferencie RevCon4

Nedostatok finančných prostriedkov spôsobuje, že mnohé rozvojové krajiny majú problém vyslať na konferenciu o preskúmaní akčného programu kľúčových pracovníkov, ktorí sa venujú problematike RĽZ. Sponzorský program pre vybranú skupinu najviac postihnutých krajín by umožnil ich účasť, ktorá by obohatila rokovania na konferencii RevCon4. Poskytuje tiež veľkú príležitosť na nadväzovanie kontaktov a môže vytvárať synergie s vedľajšími podujatiami a inými činnosťami popri konferencii RevCon4.

Účastníkov schváli ESVČ na základe odporúčania úradu UNODA vrátane jeho regionálnych centier. Vybraní úradníci z vnútroštátnych orgánov by mali byť v zásade určení národnými kontaktnými miestami pre akčný program. Medzi ďalšie kritériá výberu patrí rodové hľadisko, včasné predloženie národnej správy, aktívna účasť na regionálnych stretnutiach a/alebo diskusie za okrúhlym stolom.

Opatrenia na posilnenie zapojenia občianskej spoločnosti do kontroly ručných zbraní

Činnosti budú zahŕňať výskum a presadzovanie, mediálne kampane, sponzorské programy a semináre. Činnosti na podporu zapojenia občianskej spoločnosti na konferencii RevCon4 bude vykonávať Medzinárodná akčná sieť pre ručné zbrane (IANSA) v súčinnosti/spolupráci s úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami.

3.1.3. **Výsledky**

— **V roku 2023 sa zorganizujú štyri (4) virtuálne diskusie expertov za okrúhlym stolom.**

Rokovania za okrúhlym stolom poskytnú odporúčania zamerané na konkrétne opatrenia, ktorých zahrnutie do výsledného dokumentu z konferencie RevCon4 v roku 2024 by štáty mohli zvážiť. Kľúčové závery a odporúčania z diskusií za okrúhlym stolom sa zhrnú do jedného stručného dokumentu a uverejnia pred konferenciou RevCon4. Tento dokument sa uverejní v angličtine a preloží do arabčiny, francúzštiny a španielčiny.

— **Zorganizuje sa päť (5) 2-dňových regionálnych stretnutí na podporu vlád a organizácii zo špecifických regiónov pri príprave na konferenciu RevCon4.**

Národné správy sa zaradia do programu regionálnych stretnutí a delegáciám, ktoré si počas stretnutí chceli pripraviť a/alebo predložiť svoje národné správy, sa poskytne pomoc. V dôsledku nízkej miery podávania správ v regiónoch Ázie a Tichomoria sa po regionálnom stretnutí uskutoční jednodňový špecializovaný seminár na *podávanie národných správ* s cieľom zvýšiť mieru podávania správ v regióne na konferenciu RevCon4. Na stretnutiach sa prediskutujú závery a odporúčania z rokovaní expertov za okrúhlym stolom (činnosť 1.3.1).

— **Konferencie RevCon4 sa zúčastní pätnásť (15) sponzorovaných účastníkov**

Sponzorovaná bude cesta a ubytovanie na konferencii RevCon4 (neplatí pre zasadnutie prípravného výboru, ktoré sa uskutoční v roku 2024) pre maximálne 15 účastníkov. Okrem toho sa podporí aj cesta jedného účastníka z každého regionálneho centra (UNREC, UNLIREC, UNRCPD) na konferenciu RevCon4 v New Yorku.

3.1.4. **Posilnenie zapojenia občianskej spoločnosti prostredníctvom:**

i) Vypracovanie a distribúcia správy o výsledkoch zasadnutia BMS8 pre organizácie občianskej spoločnosti, v ktorej sa informuje o prípravách na konferenciu RevCon4.

ii) V súvislosti s kampaňami Globálneho týždňa opatrení proti ozbrojenému násiliu sa navrhne a bude propagovať kampaň, ktorej tematickým zameraním bude konferencia RevCon4.

iii) Pred konferenciou sa vypracuje a distribuuje príručka občianskej spoločnosti o konferencii RevCon4, v ktorej sa bude popisovať, ako by občianska spoločnosť mohla prispieť k prípravám a samotnej konferencii RevCon4.

iv) Konferencie RevCon4 sa prostredníctvom sponzorského programu zúčastní (najviac) desať (10) zástupcov občianskej spoločnosti, ktoré sa budú podieľať na podujatiach organizovaných popri programe konferencie RevCon4.

v) Uskutoční sa prípravný seminár na konferenciu RevCon4 pre zúčastnené organizácie občianskej spoločnosti. Pôjde o dvojdňovú prezenčnú činnosť, ktorá ktorej sa v New Yorku zúčastnia členovia inštitútu IANSA počas víkendu pred konferenciou.

vi) Vypracujú a distribuujú sa (najviac) tri (3) informačné dokumenty pre členov inštitútu IANSA o tematických oblastiach týkajúcich sa otázok, ktoré sa v akčnom programe/medzinárodnom nástroji na sledovanie nerozoberali dostatočne. Tieto dokumenty sa uverejnia v angličtine a preložia do arabčiny, francúzštiny a španielčiny. Tlačené kópie sa sprístupnia na stránke konferencie RevCon4.

3.2. **Zabezpečenie úplného a účinného vykonávania akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie na základe vnútroštátnych a regionálnych priorít, cieľov, stratégií a akčných plánov**

3.2.1. **Výsledky**

— Posilnenie úplného a účinného vykonávania záväzkov, ktoré štáty prijali v rámci akčného programu a medzinárodného nástroja na sledovanie.

— Pilotné stanovenie národných a regionálnych cieľov, na ktorom sa štáty dohodli v rámci zasadnutia BMS7.

3.2.2. **Činnosti**

Modernizácia hodnotiaceho nástroja MOSAIC (online a papierová verzia) s cieľom umožniť štátom vykonávať sebahodnotenie vykonávania akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie

Hodnotiaci nástroj MOSAIC umožní štátom (samo)hodnotiť úroveň vykonávania akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie a iných rámcov na kontrolu ručných zbraní na vnútroštátnej úrovni. Pomôže štátom identifikovať nedostatky vo svojich vnútroštátnych systémoch kontroly ručných zbraní a určiť prioritné oblasti, ktoré treba riešiť s cieľom posilniť vnútroštátne spôsobilosti a zabezpečiť úplné a účinné vykonávanie akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie.

Závermi hodnotení sa môže podporiť vypracovanie národných a regionálnych akčných plánov, stratégií, plánov a/alebo cieľov a zabezpečiť, aby vychádzali z ustanovení dohodnutých v kľúčových globálnych dohodách o RĽZ. Nástroj hodnotenia MOSAIC sa môže použiť aj na podporu zberu a zhromažďovania informácií, ktoré sa majú zahrnúť do národných správ o vykonávaní akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie, a na uľahčenie vypracúvania návrhov projektov na účely získavania finančných prostriedkov.

Hodnotiaci nástroj MOSAIC uľahčí vnútroštátne posudzovanie ich systémov kontroly ručných zbraní v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú moduly MOSAIC obsiahnuté v radoch 2, 3, 4, 5 a 6, a preto sa bude vzťahovať na celý životný cyklus ručných zbraní vrátane prierezových otázok, ako sú rodové otázky a mládež ([15]). Predpokladá sa, že tento nástroj môže okrem vnútroštátnych orgánov využívať aj širšia škála zainteresovaných strán vrátane regionálnych organizácií a občianskej spoločnosti. Bude mať priamy prínos pre prácu regionálnych centier úradu UNODA a môže sa použiť počas prieskumných misií v rámci subjektu Saving Lives Entity (SALIENT) ([16]). S cieľom zabezpečiť, aby tieto subjekty mohli podporovať vnútroštátne úsilie o používanie hodnotiaceho nástroja MOSAIC, sa vypracuje a sprístupní užívateľská príručka.

Táto činnosť sa bude vykonávať v spolupráci s inštitútom UNIDIR.

Podpora štátov pri posilňovaní ich úsilia o vykonávanie akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie

V Latinskej Amerike a Karibiku implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNLIREC

— **Konsolidácia plánu pre RĽZ pre štáty Strednej Ameriky (2022 – 2024)** so zapojením všetkých zainteresovaných členských štátov *Sistema de la Integración Centroamericana* (SICA) (Kostarika, Salvádor, Guatemala, Honduras, Nikaragua a Panama) s cieľom podporiť vykonávanie medzinárodných, regionálnych a subregionálnych nástrojov pre RĽZ a obmedziť nedovolené šírenie zbraní a munície v tomto subregióne ([17]).

  Činnosti budú pozostávať zo subregionálnych seminárov, workshopov, pracovných stretnutí (prípravné a tematické stretnutia). Stredoamerické štáty budú môcť získať politický impulz v rámci príprav na konferenciu RevCon4 s cieľom pokročiť v novej subregionálnej iniciatíve s jasnými cieľmi a ukazovateľmi.

  Proces konsolidácie plánu sa uskutoční v spolupráci s útvarom verejnej bezpečnosti Organizácie amerických štátov (OAS) a doplní činnosti uvedené v ROZHODNUTÍ RADY EÚ (SZBP) 2022/847 z 30. mája 2022. Celý proces bude popri organizácii OAS viesť aj regionálne centrum UNLIREC, ktoré bude môcť stavať na svojich odborných znalostiach v rámci karibského plánu pre strelné zbrane. Všetky činnosti sa budú koordinovať so subregionálnou organizáciou SICA.

— V štátoch Južnej a Strednej Ameriky sa uskutočnia **kurzy o boji proti obchodovaniu so zbraňami a muníciou (CTAM) a kurz v oblasti ručných zbraní, munície a častí a komponentov (ISAAPC).**

V Ázii a Tichomorí implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNRCPD

— **Podpora zriaďovania a odbornej prípravy národných kontaktných miest akčného programu.** K dnešnému dňu určilo a nahlásilo národné kontaktné miesto pre vykonávanie akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie v ázijskom a tichomorskom regióne iba 17 krajín. V rámci tejto činnosti bude UNRCPD podporovať zriaďovanie národných kontaktných miest tam, kde neexistujú, a posilní kapacitu existujúcich kontaktných miest a vnútroštátnych koordinačných mechanizmov prostredníctvom špecializovaného regionálneho seminára. Táto činnosť sa uskutoční v roku 2023 s cieľom zabezpečiť včasné určenie národných kontaktných miest pred konferenciou RevCon4. Táto činnosť sa bude vykonávať virtuálne.

([15]) www.un.org/disarmament/mosaic.
([16]) www.un.org/disarmament/salient.
([17]) Upozorňujeme, že štáty SICA Belize a Dominikánska republika sú súčasťou karibského plánu pre strelné zbrane, zatiaľ čo účasť Nikaraguy bude potrebné potvrdiť.

— **Hodnotenia MOSAIC vo vybraných štátoch** s cieľom identifikovať nedostatky a príležitosti na posilnenie vykonávania a stanovenie národných a regionálnych priorít, cieľov a akčných plánov. Táto činnosť sa bude vykonávať prezenčne.

— **Pomoc štátom v ázijsko-tichomorskom regióne pri vykonávaní akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie.** Pomoc sa môže poskytovať v súvislosti s rôznymi aspektmi kontroly RĽZ, medzi ktoré patria legislatívne a regulačné aspekty, navrhovanie a riadenie kontroly ručných zbraní a/alebo operačná podpora. To môže zahŕňať aj subregionálne prístupy (napr. k bezpečnosti hraníc). Všetky činnosti budú zohľadňovať rodové hľadisko a budú inkluzívne. Môžu zahŕňať operačnú podporu, odbornú prípravu, semináre, stretnutia, zber údajov alebo výskumné činnosti. Hlavnými príjemcami budú vnútroštátne orgány a/alebo bezpečnostné služby a obranné sily.

  UNRCPD bude reagovať na žiadosti krajín o pomoc počas realizácie projektu. Prioritou budú žiadosti o pomoc vyplývajúce z iných činností vykonávaných v rámci tohto projektu, najmä hodnotenia MOSAIC, alebo činností, ktoré boli oznámené prostredníctvom národných správ. Pomoc sa môže poskytovať prezenčne a/alebo virtuálne.

V Afrike implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNREC

— **Hodnotenia MOSAIC vo vybraných štátoch** s cieľom identifikovať nedostatky a príležitosti na posilnenie vykonávania a stanovenie národných a regionálnych priorít, cieľov a akčných plánov. Táto činnosť sa bude vykonávať prezenčne.

— **Pomoc štátom v africkom regióne pri vykonávaní akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie**. Pomoc sa môže poskytovať v súvislosti s rôznymi aspektmi kontroly RĽZ, medzi ktoré patria legislatívne a regulačné aspekty, navrhovanie a riadenie kontroly ručných zbraní a/alebo operačná podpora. To môže zahŕňať aj subregionálne prístupy (napr. k bezpečnosti hraníc). Všetky činnosti budú zohľadňovať rodové hľadisko a budú inkluzívne. Môžu zahŕňať operačnú podporu, odbornú prípravu, semináre, stretnutia, zber údajov alebo výskumné činnosti. Hlavnými príjemcami budú vnútroštátne orgány a/alebo bezpečnostné služby a obranné sily.

  Regionálne centrum UNREC bude reagovať na žiadosti krajín o pomoc počas realizácie projektu. Prioritou budú žiadosti o pomoc vyplývajúce z iných činností vykonávaných v rámci tohto projektu, najmä hodnotenia MOSAIC, alebo činností, ktoré boli oznámené prostredníctvom národných správ. Pomoc sa môže poskytovať prezenčne a/alebo virtuálne.

Opatrenia na posilnenie zapojenia občianskej spoločnosti do kontroly ručných zbraní zahŕňajú:

— **Výročné kampane** – sieť IANSA a jej členské organizácie budú vykonávať výročné kampane pre podujatia v rámci Globálneho týždňa opatrení proti ozbrojenému násiliu, Medzinárodného dňa mládeže, Afrického mesiaca amnestie, Medzinárodného dňa mieru, Dňa afrického dieťaťa, Medzinárodného dňa likvidácie strelných zbraní, podujatí hnutia Noste oranžovú, Medzinárodného dňa žien a 16 dní aktivizmu proti rodovo motivovanému násiliu.

— **Budovanie kapacít občianskej spoločnosti v oblasti kontroly RĽZ** – vypracovanie politicky orientovaných materiálov a organizovanie vzdelávacích príležitostí pre členov siete IANSA vrátane webinárov a prezentácií s cieľom posúdiť a zlepšiť znalosti občianskej spoločnosti o akčnom programe/medzinárodnom nástroji na sledovanie a iných medzinárodných/regionálnych/subregionálnych nástrojoch relevantných pre kontrolu RĽZ s cieľom umožniť im presadzovať a podporovať kontrolu ručných zbraní.

— **Zapojenie občianskej spoločnosti, presadzovanie a osvetový program zameraný na stanovenie národných a regionálnych cieľov, akčné plány a/alebo plány** – v konzultácii a spolupráci s úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami bude IANSA podporovať členov svojej siete pri diskusiách s úradníkmi a pri presadzovaní toho, aby štáty stanovili národné a regionálne ciele a priority v kontexte vykonávania akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie.

— **Grantový program na udržateľné zapojenie vybraných členov siete IANSA** – IANSA zriadi grantový program pre členov siete IANSA s cieľom umožniť miestnym organizáciám vykonávať programovú prácu. Sieť IANSA zavedie postup na uľahčenie grantového programu na základe jasne vymedzených výberových kritérií, ktoré schváli úrad UNODA.

— **Presadzovanie a propagácia národných správ** – sieť IANSA a jej členovia v konzultácii s úradom UNODA budú konzistentne presadzovať a propagovať pravidelné a komplexné podávanie správ o akčnom programe/medzinárodnom nástroji na sledovanie prostredníctvom konštruktívneho dialógu s vnútroštátnymi orgánmi a poslancami parlamentov.

  Činnosti bude vykonávať Medzinárodná akčná sieť pre ručné zbrane (IANSA) v súčinnosti/spolupráci s úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami na podporu zapojenia občianskej spoločnosti do úplného a účinného vykonávania akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie.

3.2.3. **Výsledky**

Hodnotiaci nástroj MOSAIC získa tieto aktualizácie:

— Vytvorenie hodnotiaceho nástroja MOSAIC, ktorý posilní vnútroštátne kontroly ručných zbraní, podporí vykonávanie akčného programu a informované stanovovanie cieľov,

— ako aj akčné plány, vypracúvanie plánu a uľahčenie žiadostí o medzinárodnú pomoc. Hodnotiaci nástroj MOSAIC bude vychádzať z predtým vyvinutej beta verzie hodnotiaceho nástroja ISACS, ktorý bol rozsahom obmedzený na sériu 5 medzinárodných noriem na kontrolu ručných zbraní (ISACS).

— Papierová verzia nástroja sa sprístupní v arabčine, angličtine, francúzštine, portugalčine a španielčine. Sprístupní sa aj online anglická jazyková verzia.

— Vypracovanie a uverejnenie užívateľskej príručky pre nástroj hodnotenia MOSAIC v angličtine s prekladmi do arabčiny, francúzštiny, portugalčiny a španielčiny. Popri regionálnych stretnutiach v rámci prípravy na konferenciu RevCon4 sa uskutočnia kombinované validačné cvičenia/výcvikové stretnutia hodnotiaceho nástroja MOSAIC s regionálnymi a subregionálnymi organizáciami a mechanizmami.

V Latinskej Amerike a Karibiku

— Prezenčne a online sa uskutoční (najviac) osem (8) seminárov/workshopov/pracovných stretnutí/stretnutí na podporu konsolidácie plánu pre RĽZ pre štáty Strednej Ameriky (2022 – 2024). Počas prvého roka činnosti sa konsoliduje NÁVRH plánu, zatiaľ čo druhý rok sa zameria na začatie vypracúvania národných stratégií (národné akčné plány alebo podobné iniciatívy) a na vykonávanie činností identifikovaných v subregionálnej iniciatíve/pláne.

— Regionálne centrum UNLIREC uskutoční dva (2) kurzy ISAAPC a štyri (4) kurzy CTAM vo vybraných štátoch Strednej Ameriky a Južnej Ameriky.

V Ázii a Tichomorí

— Uskutoční sa špecializovaný regionálny seminár. Regionálny seminár sa zameria na rolu a úlohy národného kontaktného miesta, najmä koordináciu s vnútroštátnymi subjektmi, predkladanie národných správ a poskytovanie usmernení k politike a programovaniu v súvislosti s kontrolou RĽZ. Založený bude na module MOSAIC 03.40 o národných koordinačných mechanizmoch kontroly RĽZ.

— Hodnotenia MOSAIC sa vykonali prezenčne v (najviac) dvoch (2) vybraných štátoch.

— Pomoc pri vykonávaní akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie dostanú v ázijsko-tichomorskom regióne (najviac) štyri (4) štáty.

V Afrike

— Hodnotenia MOSAIC sa vykonali prezenčne v (najviac) dvoch (2) vybraných štátoch.

— Pomoc pri vykonávaní akčného programu/medzinárodného nástroja na sledovanie dostanú v Afrike (najviac) štyri (4) štáty.

3.2.4. **Zapojenie občianskej spoločnosti sa posilní prostredníctvom:**

i) Vykonajú sa činnosti a vypracujú sa materiály kampane a miestnym a vnútroštátnym členským organizáciám siete IANSA sa poskytnú malé štipendiá na činnosti, ktoré sa uskutočnia počas týchto kampaní.

ii) Vypracujú sa politicky orientované materiály a zorganizujú sa vzdelávacie príležitosti pre členov siete IANSA.

iii) Program zapojenia a presadzovania a propagácie občianskej spoločnosti vytvorený na základe národných a regionálnych cieľov, akčných plánov a/alebo plánov.

iv) Zriadi sa grantový program na udržateľné zapojenie vybraných členov siete IANSA.

v) Program presadzovania a propagácie sa uskutoční v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi a poslancami s cieľom zlepšiť vnútroštátne podávanie správ.

3.3. **Uspokojovanie pretrvávajúceho dopytu po posilnení a prehĺbení politík a programov v oblasti kontroly ručných zbraní, ktoré zohľadňujú rodové hľadisko, v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť**

3.3.1. **Výsledky**

— Ďalej sa zvýši a prehĺbi udržateľná strategická a operačná kapacita širokej škály kľúčových zainteresovaných strán v oblasti začleňovania rodového hľadiska do kontroly ručných zbraní.

— Ďalej sa posilnia synergie a realizovateľné prepojenia s doplnkovými politickými rámcami a programami, najmä s Agendou 2030, programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť, „Naším spoločným programom“ a rezolúciami Valného zhromaždenia o ženách a odzbrojení.

3.3.2. **Činnosti**

Všetky činnosti budú stavať na výsledkoch predchádzajúceho projektu financovaného EÚ, a to rozhodnutia Rady (SZBP) 2018/2011 zo 17. decembra 2018 na podporu politík, programov a činností zameraných na boj proti obchodovaniu s ručnými zbraňami a ich zneužívaniu, v ktorých sa uplatňuje rodové hľadisko, v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť.

Posilnenie zložky kontroly ručných zbraní v programe zameranom na ženy, mier a bezpečnosť

To zahŕňa pokračujúcu angažovanosť úradu UNODA v sieti kontaktných miest pre ženy, mier a bezpečnosť s cieľom podporovať začleňovanie kontroly ručných zbraní do národných akčných plánov, stratégií a implementačného úsilia v oblasti žien, mieru a bezpečnosti. Pôjde o nepretržitú angažovanosť počas celej realizácie projektu, ktorá sa bude vykonávať v prezenčnom a/alebo virtuálnom formáte.

Podpora štátov pri posilňovaní rodovo responzívnych politík a programov kontroly ručných zbraní

V Latinskej Amerike a Karibiku implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNLIREC

— **Odborná príprava zameraná na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v oblasti kontroly ručných zbraní v štátoch Strednej a Južnej Ameriky** – kurzy sú zamerané na vnútroštátne orgány zodpovedné za kontrolu a reguláciu ručných zbraní, bezpečnosť občanov a predchádzanie násiliu páchanému na ženách/rodovo motivovanému násiliu a jeho znižovanie.

— **Séria webinárov o kontrole RĽZ a rodovej rovnosti v nadväznosti na konferenciu RevCon4** – témy sa budú líšiť a určia sa v koordinácii so štátmi Strednej a Južnej Ameriky a v súlade s prípravami a výsledkami konferencie RevCon4.

V Ázii a Tichomorí implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNRCPD

— **Harmonizácia vykonávania konvergenčných programov v oblasti kontroly ručných zbraní a rodovej rovnosti** – to bude zahŕňať zapojenie krajín v Ázii a Tichomorí s ukončenými, existujúcimi alebo plánovanými národnými akčnými plánmi zameranými na ženy, mier a bezpečnosť s cieľom zlepšiť vykonávanie konvergenčných programov s iniciatívami v oblasti kontroly ručných zbraní. V rámci iniciatívy sa preskúmajú aj synergie s inými rámcami rodovej rovnosti, najmä s iniciatívou Spotlight.

— **Regionálny seminár o všeobecnom uplatňovaní ATT v ázijsko-tichomorskom regióne a o konvergencii s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť** – v roku 2013 štáty prijali ATT, mnohostrannú zmluvu, ktorá osobitne upravuje medzinárodný obchod s konvenčnými zbraňami. ATT je tiež prvou právne záväznou zmluvou týkajúcou sa zbraní, ktorá uznáva prepojenie medzi obchodovaním so zbraňami a rodovo motivovaným násilím. Vykonávanie ATT tiež umožňuje štátom plniť si záväzky týkajúce sa vývozu zbraní stanovené v akčnom programe z roku 2001. Miera pristúpenia k ATT je v Ázii a Tichomorí zostáva nízka, avšak nedávne pristúpenie Číny a Filipín vytvorilo v regióne priaznivý politický impulz na podporu všeobecného uplatňovania zmluvy. Seminár bude vychádzať zo zapojenia občianskej spoločnosti a poslancov v rámci predchádzajúceho projektu, v rámci ktorého bola ATT označená za kľúčovú prioritnú oblasť. Seminár sa uskutoční v spolupráci s kľúčovými partnermi vrátane agentúr OSN, regionálnych a medzinárodných organizácií a občianskej spoločnosti. Bude sa organizovať virtuálne.

V Afrike implementáciu zabezpečuje regionálne centrum UNREC

— **Regionálne semináre o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v oblasti kontroly ručných zbraní s cieľom vymieňať si informácie o výzvach a prioritách** v oblasti rodovej rovnosti – uskutočnia sa regionálne semináre pre západnú Afriku, strednú Afriku, východnú Afriku a južnú Afriku. Tieto semináre sa budú realizovať v spolupráci s regionálnymi organizáciami a kľúčovými partnermi a budú sa organizovať prezenčne.

— **Začlenenie kontroly ručných zbraní do širšieho úsilia v oblasti rodovej rovnosti, rozvoja a bezpečnosti prostredníctvom série webinárov** s odborníkmi pracujúcimi v oblasti rodovo motivovaného násilia, sexuálneho násilia súvisiaceho s konfliktom, zapojenia mládeže, humanitárnych otázok a pomoci vnútorne vysídleným osobám a utečencom s cieľom zvýšiť informovanosť o základných faktoroch a vplyvoch šírenia ručných zbraní, obchodovania s nimi a ich zneužívania a potrebe prepojiť a/alebo začleniť kontrolu zbraní do iných programov. Cieľom série webinárov je vyvinúť viacrozmerný prístup k prevencii a znižovaniu ozbrojeného násilia a vytvoriť na tento účel hmatateľné prepojenia medzi vnútroštátnymi orgánmi kontroly ručných zbraní a ďalšími zainteresovanými stranami. Séria webinárov sa bude realizovať v spolupráci s kľúčovými partnermi a bude organizovaná virtuálne.

Opatrenia na posilnenie zapojenia občianskej spoločnosti do kontroly ručných zbraní zahŕňajú:

— **Správa o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti a RĽZ** o úspechoch a skúsenostiach získaných v rámci projektu financovaného EÚ (SZBP) 2018/2011 vrátane prehľadu a posúdenia činností, ktoré vykonáva sieť IANSA a jej členovia, a odporúčaní pre ďalšiu angažovanosť. Táto správa bude podkladom pre ďalšie činnosti súvisiace s rodovou rovnosťou v rámci tohto projektu.

— Sieť IANSA v spolupráci s úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami zorganizuje **virtuálne semináre, školenia a podujatia o rodovej rovnosti a kontrole ručných zbraní počas celého obdobia realizácie projektu pre široké globálne publikum (občianska spoločnosť)**.

— **Návrhy občianskej spoločnosti na posilnenie synergií s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť.** Vypracuje sa súbor nástrojov, v ktorom sa zhrnú návrhy členov siete IANSA na posilnenie synergií medzi programami v oblasti kontroly ručných zbraní a žien, mieru a bezpečnosti a ktorý sa zameria na techniky presadzovania a propagácie, medziregionálne správy a vykonávanie politík, ktoré možno uplatňovať vo všetkých regiónoch. Súbor nástrojov bude široko distribuovaný, a to aj počas činností organizovaných sieťou IANSA a/alebo úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami.

  Uvedené činnosti bude vykonávať sieť IANSA v spolupráci s úradom UNODA a jeho regionálnymi centrami na podporu zapojenia občianskej spoločnosti do politík a programov kontroly ručných zbraní, ktoré zohľadňujú rodové hľadisko, v súlade s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť.

3.3.3. **Výsledky**

Podpora kontroly zbraní a odzbrojenia vrátane ručných zbraní v rámci práce a sietí Organizácie Spojených národov v oblasti žien, mieru a bezpečnosti vrátane sexuálneho násilia súvisiaceho s konfliktom ([18]).

Posilnenie kapacít štátov v oblasti rodovo responzívnych politík a programov v oblasti ručných zbraní prostredníctvom:

V Latinskej Amerike a Karibiku

— V stredoamerických a juhoamerických štátoch sa zorganizujú a zrealizujú tri (3) kurzy o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v oblasti kontroly ručných zbraní.

— Pred konferenciou RevCon4 a/alebo v nadväznosti na ňu sa uskutočnia (najviac) štyri (4) webináre o kontrole RĽZ a rodovej rovnosti.

V Ázii a Tichomorí

— V roku 2023 sa uskutoční jeden (1) regionálny seminár v spolupráci s kľúčovými regionálnymi partnermi, ako je ASEAN, Fórum tichomorských ostrovov a partneri z občianskej spoločnosti.

— Uskutoční sa regionálny seminár o všeobecnom uplatňovaní ATT v ázijsko-tichomorskom regióne a o konvergencii s programom zameraným na ženy, mier a bezpečnosť.

V Afrike

— Uskutočnia sa štyri (4) trojdňové regionálne semináre o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v oblasti kontroly ručných zbraní pre národné komisie/kontaktné miesta pre policajnú spoluprácu a kľúčové zainteresované strany. Na seminároch, ktoré budú platformou na výmenu najlepších postupov medzi krajinami v regióne, sa predstaví pokrok dosiahnutý v rámci predchádzajúceho projektu financovaného EÚ. Identifikujú sa na nich aj nedostatky a príležitosti na posilnenie uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti pri kontrole ručných zbraní. V tretí deň seminára sa uskutoční stretnutie s regionálnymi organizáciami s cieľom vymedziť priority a stratégiu ďalšieho postupu na účely premietnutia výsledkov seminára do vnútroštátnej praxe.

([18]) Účasť, predchádzanie konfliktom, ochrana a pomoc a obnova.

— Uskutoční sa séria webinárov o šírení ručných zbraní, obchodovaní s nimi a ich zneužívaní a o potrebe prepojiť kontrolu zbraní s inými programami a/alebo ju do nich začleniť.

3.3.4. **Zapájanie občianskej spoločnosti do kontroly ručných zbraní sa posilní prostredníctvom:**

i) Vypracovanie a distribuovanie správy o úspechoch a skúsenostiach získaných v rámci projektu financovaného EÚ (SZBP) 2018/2011.

ii) Uskutočnia sa virtuálne semináre, školenia a podujatia zamerané na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v oblasti kontroly ručných zbraní pre občiansku spoločnosť.

iii) Vytvorí a distribuuje sa súbor nástrojov, v ktorom sa zhrnú návrhy členov siete IANSA na posilnenie synergií medzi programami kontroly ručných zbraní a programami zameranými na ženy, mier a bezpečnosť.

4. **Zvyšovanie informovanosti, presadzovanie a propagácia, osveta a partnerstvá**

Úrad UNODA a jeho vykonávajúci partneri budú dosahovať trvalý vplyv prostredníctvom účinného zvyšovania informovanosti, presadzovania a propagácie, osvety a partnerstiev.

Úrad UNODA bude podporovať šírenie informácií a výstupov navrhnutých činností so zameraním na čo najširšiu verejnosť. V rámci všetkých príslušných opatrení sa okrem toho budú uskutočňovať osvetové činnosti, a to pomocou zapojenia médií, sprievodných podujatí a webových nástrojov. Úrad UNODA a sieť IANSA budú počas celého roka vyvíjať kampane v sociálnych médiách a zúčastňovať sa na nich.

Úrad UNODA a sieť IANSA budú využívať čo najširšiu škálu komunikačných nástrojov vrátane webovej stránky, písomných tlačových správ, vybraných nástrojov sociálnych médií, sprievodných podujatí a neformálnych brífingov. Vykonávanie všetkých opatrení sa bude sledovať pomocou nástrojov monitorovania a hodnotenia vrátane prieskumov medzi účastníkmi a pravidelných zasadnutí príslušnej pracovnej skupiny.

Úrad UNODA prijme všetky vhodné opatrenia na to, aby sa zabezpečilo náležité zviditeľnenie príspevku Únie k tejto činnosti. Takéto opatrenia sa vykonajú v súlade s oznámením Komisie a manuálom pre komunikáciu a zviditeľnenie vonkajších činností Európskej únie.

Počas vykonávania projektu sa zabezpečí koordinácia so širokou škálou partnerov vrátane tých, ktorí majú prospech z iných rozhodnutí Rady EÚ.

Úrad UNODA sa bude naďalej aktívne zapájať do neformálneho koordinačného mechanizmu pre rodovú rovnosť a RĽZ, ktorý bol zriadený v rámci prebiehajúceho projektu v roku 2019.

5. **Trvanie**

Celková odhadovaná dĺžka trvania projektu vrátane všetkých činností v rámci jeho troch pilierov bude 36 mesiacov.

6. **Podávanie správ**

Úrad UNODA bude vypracúvať pravidelné správy v súlade s dojednanou dohodou.

7. **Celkové náklady**

Celkové odhadované finančné prostriedky na vykonávanie fázy II, ktoré sa požadujú od EÚ, predstavujú XXX EUR.